

Sygn. akt III Ca 468/14

POSTANOWIENIE

Dnia 24 czerwca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Tomasz Tatarczyk (spr.)

Sędzia SO Aleksandra Janas

Sędzia SO Andrzej Dyrda

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 24 czerwca 2014 r.

sprawy z wniosku Skarbu Państwa – Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Z.

o ustanowienie kuratora spadku po P. S. i F. S.

na skutek apelacji wnioskodawcy

od postanowienia Sądu Rejonowego w Zabrze

z dnia 24 października 2013 r., sygn. akt VIII Ns 533/12

postanawia:

uchylić zaskarżone postanowienie i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania

Sądowi Rejonowemu w Zabrze.

SSO Andrzej Dyrda SSO Tomasz Tatarczyk SSO Aleksandra Janas

Sygn. akt III Ca 468/14

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 24 października 2013r. Sąd Rejonowy oddalił wniosek Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Z. o ustanowienie kuratora spadku po P. S. i F. S.. Rozstrzygnięcie poprzedził Sąd następującymi ustaleniami. W dniu 20 lipca 2009r. Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego w Z. wydał decyzję, którą nakazał inwestorowi Ł. T. dokonanie rozbiórki ogrodzenia wybudowanego ma działkach nr (...), od strony ul. (...) w Z.. Decyzja ta na skutek odwołania wniesionego przez Ł. T. została przez (...) Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Budowlanego uchylona, a sprawa przekazana organowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania. W powtórzonym postępowaniu administracyjnym PINB w Z. w dniu 30 września 2010 r. wydał decyzję tożsamą w swej treści do decyzji z 20 lipca 2009r. Odwołanie od tej decyzji ponownie wniosła Ł. T.. Organ drugiej instancji w dniu 22 grudnia 2010r. uchylił zaskarżoną decyzję, a sprawę przekazał do ponownego rozpoznania w uzasadnieniu wskazując, że o ile decyzja organu pierwszej instancji była prawidłowa merytorycznie, to jednak zawierała błędy proceduralne, jako że organ pierwszej instancji nie zapewnił wszystkim stronom postępowania udziału w sprawie; odwołując się do treści art. 34 k.p.a. wywiódł, że dla stron nieobecnych właściwe jest wyznaczenie przedstawiciela, który zapewniłby im ochronę interesów. Dla nieruchomości stanowiącej działkę nr (...) prowadzona jest księga wieczysta nr (...), jako właścicieli nieruchomości ujawniono w tej księdze F. S. i P. S. w ustawowej wspólności małżeńskiej. F. S. zmarł w dniu 18 grudnia 1959r w Z. w ostatnim miejscu zamieszkania. P. S. zmarła w dniu 13 lipca 1955r. w Z., w ostatnim miejscu zamieszkania. Nie toczyło się przed Sądem Rejonowym w Zabrze postępowanie o stwierdzenie nabycia spadku po nich. Sąd wskazał na potrzebę podjęcia działań w celu ustalenia kręgu osób zainteresowanych wynikami postępowania

administracyjnego. Jak stwierdził, działania wnioskodawcy nie doprowadziły do uzyskania informacji o osobach spadkobierców księgowych właścicieli nieruchomości, której postępowanie administracyjne dotyczy. Zgodnie z art. 30 § 5 k.p.a. organ administracji publicznej może wystąpić do sądu o ustanowienie kuratora nieobjętego spadku dopiero po ustaleniu, że spadkodawca nie żyje i nie ma spadkobierców ustawowych i testamentowych. Ustaleniu kręgu podmiotów będących stronami postępowania służyć mają wszelkie dostępne organowi administracyjnemu środki dowodowe (art. 77-79 k.p.a.). Podniósł Sąd, że ustalenie spadkobierców właścicieli nieruchomości, na której dokonano samowoli budowlanej, stanowi zagadnienie wstępne, od którego rozstrzygnięcia uzależnione jest prawidłowe przeprowadzenie postępowania administracyjnego i wydanie w jego wyniku stosownej decyzji przez organ administracyjny. Wskazał, że kurator spadku ustanowiony na podstawie art. 666 § 1 k.p.c. jestkuratorem określonej masy majątkowej, nad którą sprawuje zarząd i nadzór, nie jest natomiastkuratorem dla określonej osoby albo grupy osób.

W apelacji w oparciu o zarzuty naruszenia prawa procesowego – art. 666 § 1 i art. 233 § 1 k.p.c., art. 30 § 5 i art. 34 § 1 k.p.a. wnioskodawca domagał się zmiany postanowienia przez ustanowienie kuratora spadku bądź uchylenia postanowienia i przekazania sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja musi odnieść skutek.

Postępowanie administracyjne prowadzone przez wnioskodawcę dotyczy nieruchomości zapisanej w księdze wieczystej na F. S. i P. S..

Jak ustalił Sąd Rejonowy, F. S. i P. S. zmarli. Nie są znani ich spadkobiercy.

Wnioskodawca utrzymywał, że spadek po F. S. i P. S. nie został objęty.

W ramach ustawowego obowiązku czuwania nad spadkiem nieobjętym w razie potrzeby sąd spadku ustanawia kuratora spadku.

Ponieważ nie ustanowił Sąd kuratora spadku po F. i P. S. z urzędu, w sprawie miał zastosowanie art. 30 § 5 k.p.a. stanowiący, że w sprawach dotyczących spadków nieobjętych jako strony działają osoby sprawujące zarząd majątkiem masy spadkowej, a w ich braku - kurator wyznaczony przez sąd na wniosek organu administracji publicznej.

Przy rozpoznaniu wniosku i realizacji określonego w art. 666 § 1 k.p.c. obowiązku podjęcia czynności potrzebnych do ochrony majątku spadkowego rzeczą Sądu Rejonowego było zatem zbadanie, czy rzeczywiście spadek po F. S. i P. S. nie został objęty choćby przez jednego spadkobiercę a więc czy spadkobiercy nie sprawują nad nim faktycznej pieczy przez posiadanie, zarząd, użytkowanie oraz czy ochrona spadku wymaga ustanowienia kuratora.

Nie przeprowadził Sąd Rejonowy żadnego postępowania w tym przedmiocie, w rezultacie nie rozpoznał istoty sprawy.

Do obowiązków kuratora spadku należy poszukiwanie spadkobierców w celu zawiadomienia ich o otwarciu spadku oraz zarząd majątkiem spadkowym pod nadzorem sądu spadku. W sprawach wynikających z zarządu majątkiem spadkowym kurator spadku może być stroną postępowania a wydane wobec niego orzeczenie będzie skuteczne w stosunku do zastępowanych spadkobierców.

Rozpoznając ponownie sprawę zbada Sąd Rejonowy, czy zachodzi przypadek nieobjęcia spadku po F. S. i P. S. i potrzeba ustanowienia kuratora. W tym celu wysłucha inwestora, który jak wynika z treści znajdującej się w aktach sprawy decyzji powoływał się na status posiadacza nieruchomości, względnie także aktualnego posiadacza nieruchomości, odbierze oświadczenia od zainteresowanych w przedmiocie zarządu, użytkowania nieruchomości, ewentualnie przeprowadzi wywiad w miejscu położenia nieruchomości. W razie potrzeby ustanowi kuratora spadku po ustaleniu osoby kandydata do objęcia tej funkcji.

Z tych przyczyn orzeczono jak w sentencji postanowienia na podstawie art. 386 § 4 w związku z art. 13 § 2 k.p.c.

SSO Andrzej Dyrda SSO Tomasz Tatarczyk SSO Aleksandra Janas